

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ إِلَيْهِ خَيْرٌ نَاصِرٌ وَمَعِينٌ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِمَا الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ أَبَدَ الْآبَدِينَ
قال العلي الحكيم وصي النبي الكريم: من اقتبس علما من علوم النجوم من حملة القرآن إزداد به إيمانا ويقينا

هفته نامه

راه آسمان

آموزش و تبیین مباحث تقویم و نجوم و تحجیم اسلامی

تهیه و تدوین: پژوهشگر علوم نجوم و تقویم و تحجیم بنیاد حیات اعلی

هفته نامه راه آسمان شماره: پنجاهم

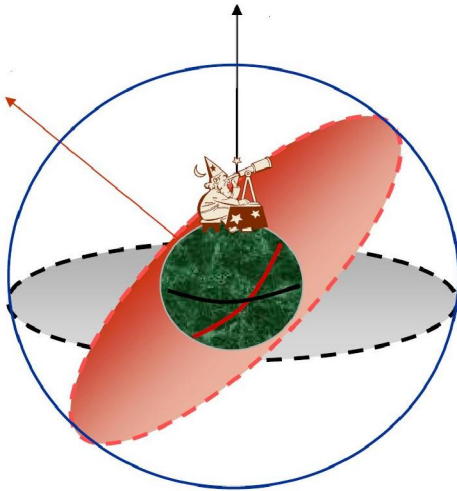
۸ رمضان ۱۴۲۸ = ۲۹ شهریور ۱۳۸۶ = ۲۰ سپتامبر ۲۰۰۷

مبانی قواعد روشهای تشخیص اختلاف اوقات

۱- مبانی اوقات وقایع فلکی:

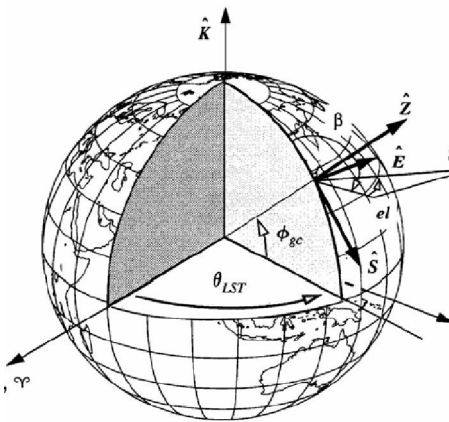
۱- برخی از حوادث و وقایع فلکی که در علم نجوم و تنجیم مورد توجه است؛ بر اساس آنچه در نظر راصد زمینی است بوده نه واقعیت فلکی آن، و بر همان اساس اصطلاحات مربوطه وضع شده است، که این روش مطابق رصد حسی ناظر (Topocentric) است که مبناي تأسیس این علم و ارایه مبناي آن از دیرینه ترین زمانها بوده است.

مبنا در علم تنجیم و هنگام شناسي همان رصد حسی است و پایه این علم بر اساس رصد حسی کواکب شکل گرفته است مثلاً همینکه گفته می شود که خورشید بدور زمین می چرخد و یا حرکتی مانند تراجع و اتصالات توازي و ضد توازي، اقتران و مقابله و.. اوج و حضیض بر اساس رصد حسی تشخیص داده شده اند و وضع احکام و دلالات نیز به همین گونه است مثلاً اینکه طبع خورشید و مریخ گرم است چون در رؤیت بصري به رنگ قرمز و زرد دیده می شوند و یا طبع ماه که سرد است به خاطر رنگ سرد آن است که ناظر بر سطح زمین آن را به رنگ سفید می بیند اینک کواکب حرکت دارند یا وجود دارند همه بر اساس حس ناظر بر سطح زمین است.

ولي از آنجا که محاسبه بر این اساس لازم است استخراج جداگانه تقویم برای هر یک از نقاط زمین بوده و ارائه تقویم واحد برای همه زمین دیگر عملی نبوده لذا به ناچار عموم اوقات فلکی (جایگاه کواکب در بروج) را بر اساس **مبنای ناظر فلکی (Geocentric) در مرکز**

کره زمین محاسبه نموده و کلیه تقاویم و مرسولات نجومی بنیاد حیات اعلی؛ اوقات فلکی این حوادث بر اساس موقعیت ناظر فلکی (Geocentric) در نظر گرفته شده و مطابق آن اطلاعات نجومی استخراج گردیده است.

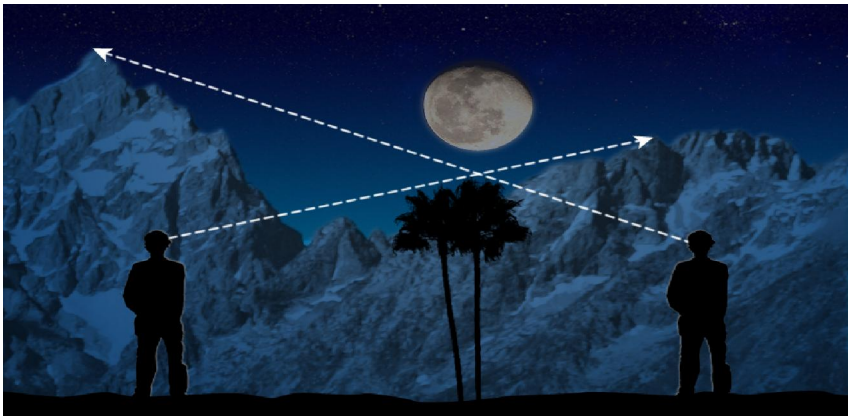

به این ناظر فلکی بر مرکز زمین، **ناظر حقیقی** نیز می گویند و محاسبات آن برای همه اهل کره زمین یکسان است زیرا همه اهل کره زمین در یک نقطه مرکز زمین هستند و کل کره زمین به صورت یک نقطه در فضا در نظر گرفته می شود و در نجوم کهن به آن مرکز عالم نیز می گفتند.

۲- **اختلاف منظر بین بلاد:** از لحاظ رصدی برخی وقایع فلکی بین دو بلد تفاوتی دارند و به آن **اختلاف منظر بین دو بلد** می گویند اختلاف منظر بین دو شهر یعنی اینکه واقعه فلکی را در یک بلد ببینند و در بلاد دیگر در آن لحظه آن را نبینند یا با اختلاف مختصات ببینند مانند کسوف شمس که در یک کسوف برخی بلاد آن را می بینند و برخی نمی بینند و یا متفاوت می بینند.

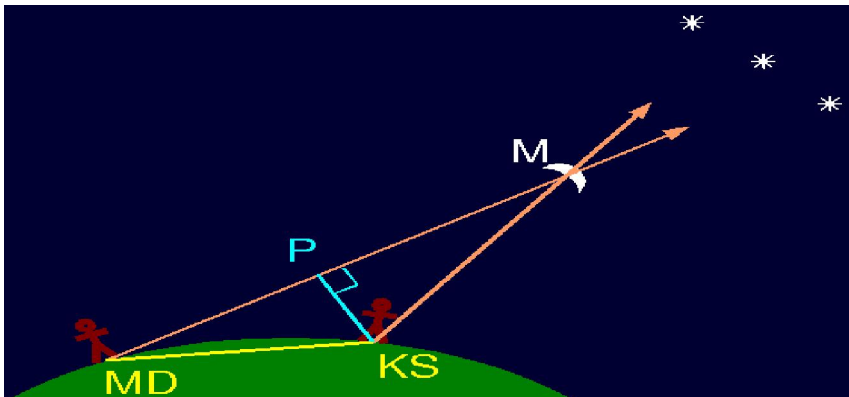
۳- **علت عدم اختلاف منظر محسوس شمس و کواکب دور:**

هرچه که یک شیء به ما نزدیکتر باشد در مقایسه با اشیاء دورتر اختلاف منظر بیشتری نسبت به آن پیدا می کنیم به عنوان مثال یک درخت در دوردست را با یک کوه که پشت سر آن است اگر بسنجیم مقداری که جایجا شویم در موقعیت ظاهری آن نسبت به کوه تغییری ایجاد نمی شود ولی اگر درخت نزدیک و در چند قدمی ما باشد اگر جایجا شویم آن درخت نیز نسبت به صفحه تصویر پشت سر آن که کوه است زاویه دیدش تغییر می کند. این موضوع برای درخت در فاصله نزدیک در شکل زیر نشان داده شده است. این دو ناظر هر کدام درخت را در مقابل کوهی متفاوت با دیگری می بینند.

قمر در فاصله ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار کیلومتر نسبت به زمین قرار دارد و فاصله خورشید از زمین حدود ۱۴۶ میلیون کیلومتر است نزدیکترین سیاره عطارد است که در هنگام نزدیکی به زمین تقریباً ۱۱۶ میلیون کیلومتر با زمین فاصله دارد یعنی حدود ۳۰۰ برابر قمر فاصله اش از زمین بیشتر است پس اختلاف منظرش نیز تقریباً به همین نسبت کم می شود و می بینیم که اختلاف منظرش نیز بسیار ناچیز می شود و یا مشتری فاصله اش تا زمین حدود ۵۵۰ میلیون کیلومتر است یعنی ۱۵۰۰ برابر فاصله قمر تا زمین پس برای ناظر بر شرق و غرب نسبت به دایرة البروج اختلاف منظر ناچیزی دارد.

پس اختلاف منظر در کواکب علوی (مشتری مریخ زحل و ..) برای راصد معمولی محسوس نیست و درجه دایرة البروجی آنها در بلاد مختلف از دید ناظر رصدی در یک لحظه مانند هم است هم در عرض دایرة البروجی و هم در طول دایرة البروجی. برای زهره و عطارد هم بسیار ناچیز است (درحد ثانیه) اما قمر از همه کواکب به زمین نزدیکتر است و در برخی مواقع اختلاف منظر محسوس دارد.

۴- بیشترین تفاوت ناظر فلکی و ناظر رصدی برای قمر مربوط به وقتی است که:

۱- قمر در حضيض باشد (یعنی در کمترین فاصله نسبت به زمین باشد) قمر در يك مدار بیضی شکل نسبت به زمین حرکت می کند و در نیمی از ماه در حال دور شدن از زمین است و در نیمی از ماه در حال نزدیک شدن به زمین و فاصله اش تقریباً بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار کیلومتر از زمین در هر ماه تغییر می کند.

۲- قمر در سطح افق در حال طلوع یا غروب باشد. وقتی قمر در سطح افق است بیشترین اختلاف منظر بین ناظر رصدی و ناظر فلکی وجود دارد

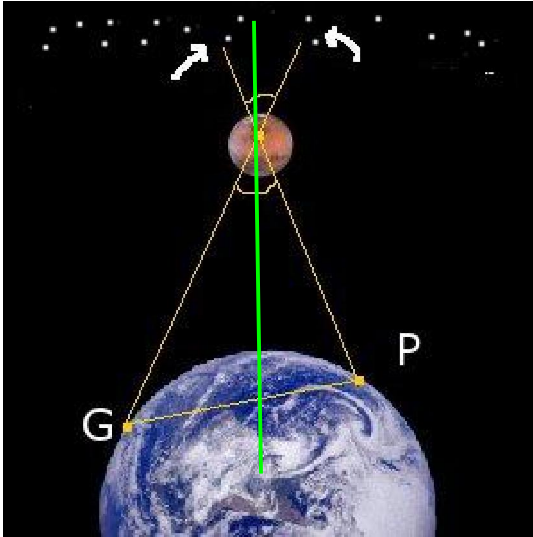
کمترین مقدار تفاوت ناظر فلکی و ناظر رصدی برای قمر:

۱- قمر در اوج باشد (یعنی دورترین نقطه نسبت به زمین)

۲- قمر در وسط السماء (یعنی بالای سر و وسط آسمان) باشد و در این حالت اختلاف منظر بین ناظر فلکی و رصدی وجود ندارد. چون ناظر فلکی (بر مرکز زمین) و ناظر رصدی (بر سطح زمین) برای هر دو قمر دقیقاً در بالای سرشان است و هر دو یکسان به آن نگاه می کنند و اختلاف دید ندارند.

پس اختلاف منظر بین ناظر فلکی و ناظر رصدی برای قمر در يك بلد ساعت به ساعت با تغییر ارتفاع قمر و فاصله اش از طلوع یا غروبش تغییر می کند

در حالي که ماه بالاي سر ناظر مي باشد (خط الرأس) در اين حالت دید ناظر فلکي و ناظر رصدی یکسان است و اختلاف منظری وجود ندارد و

هر چه که به سمت افق بیايم این اختلاف بیشتر می شود و در حالي که قمر مماس به سطح افق است یعنی حالت طلوع و غروب، بیشترین اختلاف بین ناظر رصدی و فلکي وجود دارد و هرچه ارتفاع ماه افزایش یابد

اختلاف منظر بین ناظر رصدی و فلکي کمتر می شود. مانند تصویر مقابل برای ناظر فلکي و رصدی در امتداد خط سبز رنگ.

تصویر بعد رؤیت ماه در یک شب خاص را برای بلاد مختلف در جهان نشان می دهد و نشان می دهد که در نظر راصد در این مناطق جای ماه نسبت به ستاره ها مقداری تفاوت می کند به این موضوع اختلاف منظر ماه بین بلاد گفته می شود ولی برای سیارات دیگر مانند مشتری، مریخ و ... این تفاوت وجود ندارد و همه یکسان می بینند.

چنانچه در تصویر نشان داده شده که جایگاه مشتری نسبت به ستاره ها برای نقاط مختلف زمین یکسان است و اختلاف منظر ندارد.

این اختلاف منظر بین ناظر فلکی و ناظر رصدی برای قمر حدود ۱ درجه است ("57'02.608 برای فاصله متوسط ۳۸۴۴۰۰ کیلومتر از زمین) و در مواقع مختلف سال تفاوت می کند.

از این رو برای کواکب شمس و مشتری و مریخ و ... ساعت تحویل به بروج و اتصالاتشان با یکدیگر برای نقاط مختلف زمین در یک لحظه یکسان است و تفاوت منظر محسوسی ندارند.

برای قمر از دید ناظر رصدی زمان تحویل به بروج و اتصالاتش برای بلاد مختلف اختلافی جزئی دارد و این اختلاف بستگی به موقعیت قمر نسبت به افق در هر بلد و اینکه در حالت اوج یا حضیض است در طول سال تغییر می کند.

۵- اختلاف منظر افقی: به اختلاف منظر بین ناظر فلکی و ناظر رصدی پارالاکس می گویند و هنگامی که ماه در افق باشد باختلاف منظر افقی (پارالاکس افقی) را حساب می کنند که بیشترین اختلاف منظر ممکنه در آن روز است چون ماه در مسیر طلوع تا غروبش در یک روز در هنگام طلوع یا غروب بیشترین اختلاف بین ناظر فلکی و رصدی را دارد. مثلاً در مباحث رؤیت هلال اختلاف منظر افقی (پارالاکس افقی) مکه مکرمه داده می شود که منظور بیشترین اختلاف منظر قمر در آن روز است در هنگامی که قمر در افق است.

۶- مبنای اوقات فلکی تقاویم نجومی: برای ارائه تقویم واحد برای همه نقاط زمین به صورت کلی این وقایع فلکی (تحويل به بروج و منازل - وجوه و حدود - اتصالات - اوج و حضیض - تراجع و ..) بر اساس ناظر فلکی استخراج می شود و در تقویم درج می شود و این سبک تهیه تقاویم از قدیم تا کنون بوده است و برای مباحث رصدی مانند طلوع و غروب کواکب برای هر بلد از دید ناظر رصدی آن جداگانه حساب می شود و محاسبه آن برای بلاد مختلف محاسبات بیجیده ای دارد و یکسان نیست از این رو با یک مبنای واحد ناظر فلکی در نظر گرفته می شود و این وقایع فلکی به ساعت مبدأ محاسبه می شود و برای سایر بلاد با جداول اختلاف ساعات می توان به ساعت فلکی مورد نظر در بلد خود دست یافت.

از دید ناظر فلکی زمان این وقایع برای ساکنان زمین یکسان است و تنها اختلاف ساعت منطقه ای لحاظ می شود.

۲- اختلاف ساعت منطقہ ای:

در محاسبه ساعات فلکی از اختلاف ساعت منطقہ ای استفاده می شود. مرکز خشکی کره زمین بیت الله الحرام و مکه مکرمه می باشد، لذا همین نقطه را نصف النهار مبدأ، و ساعت مبناي تقویم نجومی بنیاد حیات اعلی قرار داده و اختلاف ساعت بقیه نواحی کره زمین را نسبت به ساعت کعبه مشرفه ذکر می کنیم.

در وقت منطقہ ای به صورت قراردادی برای هر کشور اختلاف ساعتی ثابت را با افق مبدأ در نظر گرفته اند که برای امور سیاسی و بین المللی و برخی ساعات فلکی کاربرد دارد. برخی کشورها که پهناور هستند مانند روسیه و آمریکا و کانادا دارای چند ساعت منطقہ ای هستند. تفصیل این موضوع در راه آسمان ۴۷ ذکر شد.

۳- اختلاف ساعت و اختلاف افق در تقویم:

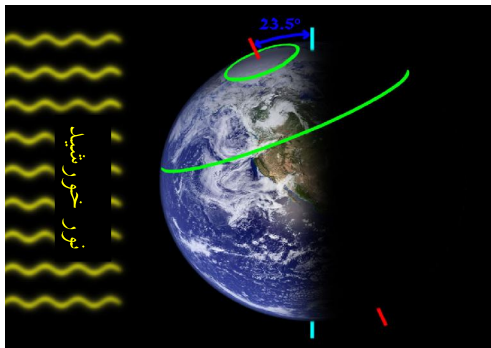
الف- برخی اوقات فلکی مربوط به جایگاه کواکب در بروج و منازل است (مانند تحویل قمر و شمس و سایر کواکب به بروج - منازل قمر - اتصالات و تراجع و برخی احوال کواکب) که از دید ناظر فلکی می باشد و زمان وقوع آن در بلاد مختلف یکسان است و بین بلاد تنها اختلاف ساعت رسمی بین کشورها وجود دارد از این رو از آنها تعبیر به اختلاف افق نمی کنیم و برای این موارد از اختلاف ساعت منطقہ ای ذکر شده در جداول استفاده می شود.

ب- برخی اوقات فلکی مربوط به طلوع و غروب کواکب و طلوع و غروب بروج است (مانند برج طالع و مواضع بیوت و اوقات طلوع شمس و قمر و کسوف شمس) که این موارد از دید ناظر رصدی است و در تقویم به ملاحظه ناظر رصدی درج می شود و زمان این وقایع در بلاد مختلف یکسان و همزمان نیست و با هم **اختلاف افق** دارند یعنی وابسته به افق ناظر رصدی و فاصله کوكب از افق است و ساعت این وقایع به صورت محلی برای هر منطقه حساب می شود زیرا مبتنی بر طول و عرض جغرافیایی و ارتفاع هر محل می باشد همچنین هر ستاره و سیاره نیز جدول اختلاف افق مخصوص خود باید داشته باشد و اختلاف افقهایشان یکسان نیست و نمی توان يك جدول برای همه آنها ارائه داد.

در جداول جهت محاسبه این گونه موارد مختصات دقیق شهرها از تصاویر ماهواره ای درج شده است و به جهت کاربردهای تقویمی (در تقویم شمسی- منازل عربی) تفاوت شروع تقویم عربی بلاد با شروع تقویم عربی مکه مکرمه (تفاوت تعداد روز طلوع شرطان در فجر) نیز محاسبه شده است که بر اساس طلوع ستاره شرطان در فجر است.

۴- تفاوت بلاد در طلوع و غروب:

اختلاف مطالع کواکب در آفاق: اختلاف افق طلوع و غروب کواکب (از جمله ماه و خورشید) و اجرام فلکی،

ناشی از حرکت وضعی زمین که چرخش به حول محور خودش است می باشد اینکه هر روز ما می بینیم کوکبی طلوع یا غروب می کند به خاطر چرخش زمین به دور محور خودش از غرب به شرق است و اینطور به نظر می رسد که خورشید از شرق به غرب حرکت می کند یعنی از شرق طلوع کرده و در مغرب غروب می کند بدین ترتیب ساکنان شرق کره زمین خورشید را زودتر از ساکنان غرب رؤیت کرده و طلوع در آنجا زودتر است و به همین ترتیب غروب هم در نواحی شرقی زودتر است. برای اینکه طلوع و غروب به افق هر محل دقیقاً مشخص شود هم طول و هم عرض جغرافیایی لازم است و فقط با طول جغرافیایی نمی توان به اختلاف مطالع رسید طلوع و غروب با استفاده از طول و عرض جغرافیایی برای هر بلد مجزا حساب می شود.

۵- عدم تفاوت بلاد در تقویم قمری:

شروع هر روز تقویم قمری با غروب آفتاب در هر بلد می باشد، شروع ماه قمری مبتنی بر رؤیت جمعی بصری هلال است، و در صورت اختلافی شدن امر رؤیت؛ به قواعد مآثور از کلام خازنان وحی علیهم السلام و تقاویم بنیاد حیات اعلی که بر این اساس است مراجعه می شود. در سالنامه آغازنامه ماه قمری به تفصیل وضعیت رؤیت هلال هر ماه بررسی و بیان شده است، در صورتی که در برخی بلاد بعیده مانند آمریکای جنوبی یک روز زودتر از مکه مکرمه هلال اول ماه را رؤیت نکنند آن بلاد نیز طبق همین تقویم عمل کرده، و الا در صورت رؤیت جمعی زودتر؛ ماه قمری در آن

بلاد نیز يك روز زودتر شروع مي شود. و بدین ترتیب روز محذور از هر ماه قمری و سایر احکام ماه قمری در آن بلاد یکروز زودتر لحاظ می شود.

۶- عدم تفاوت بلاد در تقویم شمسی:

اساس تقاویم شمسی بر اساس حرکت و رصد شمس است تقاویم شمسی- (مانند تقویم بروج شمسی- باستانی- اسکندری) در بلاد مختلف اختلاف افق ندارند مگر اینکه شروع هر يك متناسب با غروب آفتاب در هر بلد است و به همان اندازه اختلاف افق دارند.

۷- کاربرد اختلاف ساعت بلاد در تقویم نجومی بنیاد حیات اعلی:

موارد اختلاف ساعت مربوط به جایگاه کواکب بر دایرة البروج همان اختلاف ساعت ذکر شده در این جداول است زیرا از دید ناظر فلکی زمان وقوع آنها برای ساکنان زمین یکسان است و تنها اختلاف ساعت با ساعت مبدأ لحاظ می شود و شامل این موارد می باشد:

الف- تقویم نجومی همگانی:

ستون ۱: شب و روز: مبتنی بر غروب و طلوع آفتاب هر بلد بوده، که در جداول اختلاف ساعات بلاد به آن برداشته نشده است ساعات اوقات شرعی بلاد بنا به درخواست در جایگاه تقویم اوقات شرعی منتشر می شود.

ستون ۲: تقویم قمری: تقویم حسابی برای همه بلاد یکسان بوده و تفاوت ساعت ندارند و شرح آن در صفحه ۷ آمد.

ستون ۳: تقویم شمسی: اختلاف ساعت تحویل شمس در بروج برای هر بلد به اندازه با اضافه یا کم نمودن تفاوت ساعت با مکه مکرمه می باشد که در جدول اختلاف ساعات بلاد آمده است.

ستون ۴ و ۵ و ۶: تقاویم شمسی (باستانی - مسیحي - اسکندري): برای همه بلاد یکسان بوده و تفاوت ساعت ندارند.

ستون ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰: اختلاف ساعت تحویل قمر در بروج فلکی و نجمی و منازل فلکی و رصدی قمر با جداول اختلاف ساعت بدست می آید.

ستون ۱۱ تا ۱۳: تقویم عربی حسابی و رصدی منازل شمس:

برای تقویم عربی تفاوت تعداد روز شروع تقویم عربی (روز طلوع شرطان) و انواع (تقویم عربی) در جداول اختلاف ساعت در ستون آخر درج شده است مطالع سایر ستارگان (غیرشرطان) و تقویم رصدی منازل که وابسته به طلوع ستاره ها هستند در نقاط مختلف جهان متفاوت است ولذا تفاوت طلوع این نجوم در بلاد مانند اختلاف طلوع شرطان نیست و اختلاف مطالع هر يك را مجزا باید محاسبه شود.

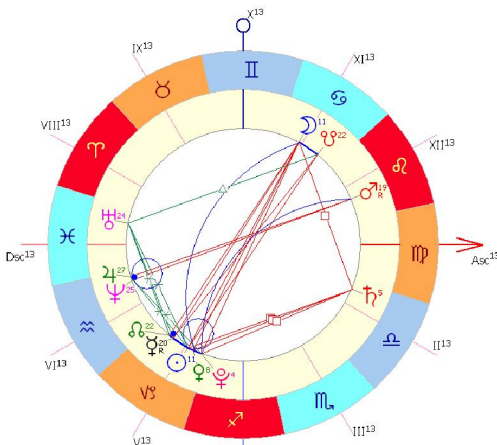
ب- تقویم نجومی تخصصی و روزنامه گاهشناسی (تقویم جامع):

❖ **تحویل:** تحویل کواکب به بروج و منازل - تحویل کواکب به هر درجه از بروج نجمی و فلکی دایرة البروج (از جمله آغاز فصول) - وجوه - حدود

❖ قمر و یا سایر کواکب خالی السیر - بعید الاتصال

❖ احتراق قمر (درجه محترقه قمر از ۱۹ درجه میزان تا ۳ درجه عقرب)

- ❖ **اتصالات بین کواکب:** کلیه اتصالات تسدیس - تثلیث - تربیع - مقابله - مقارنه - توازی و ضد توازی (ساعتهای شروع اتصال - قوت تام - نهایت و حاق اتصال - انفصال تام - نهایت انصراف)
- ❖ **احوال کواکب:** استقامت - تراجع - مکث
- ❖ **اوج و حضیض قمر، و صعود و هبوط آن در فلک اوج، قمر شمالی**
صاعد از نقطه رأس و جنوبی هابط از ذنب
- ❖ **مقارنه قمر و سایر کواکب با ثوابت**
- ❖ **محدوده دلالت خسوف و کسوف (ساعت ذکر شده برای محدوده ۳ روز و ۷ روز بعد و قبل خسوف و کسوف) هیئت فلکی روزنامه گاه شناسی:** نقشه فلکی درج شده در روزنامه گاه شناسی برای نشان دادن جایگاه کواکب در بروج و منازل در لحظه شروع هر شب به افق مکه مکرمه می باشد به عنوان مثال اگر وقت رسم آن در ساعت ۱۸ به ساعت مکه باشد با اضافه کردن نیم ساعت جایگاه کواکب در بروج برای ایران در ساعت ۱۸:۳۰ می باشد حساب می شود.

❖ **ب- طالع و هیئت**

فلکی: در تحویل سال و قران مشتری و اجتماع و استقبال - خسوف و کسوف ارائه می شود. جایگاه بیوت با اختلاف بلاد

و تغییر ساعت طلوع و غروب آفتاب متفاوت می باشد. برای بیوت برای هر بلد مجزا حساب باید بشود.

❖ **ساعت طلوع قمر:** به افق مکه مکرمه بوده، که برای بلاد دیگر کاربرد نداشته، اوقات طلوع قمر در بلاد مختلف یکسان نیست و برای هر بلد مجزا حساب می شود.

❖ **قمر و سایر کواکب سریع السیر - وسط السیر - بطيء السیر:** این سرعت (سیر کواکب) در یک روز برای بلاد مختلف یکسان است و تفاوتی در آن وجود ندارد، مثال: اگر در یک روز به افق مکه مکرمه قمر سریع السیر بود در بقیه بلاد نیز در آن روز قمر سریع السیر است.

ج- آغازنامه ماه قمری:

ارتفاع و اختلاف سمت، جدایی زاویه ای (بعد سوا) مکث و ساعت غروب شمس و قمر: برای هشت بهشت و شهرهای مهم ایران در جداول برای شب اول ماه درج گردیده است. این موارد و فاز و ضخامت هلال، طول کمان برای هر بلد مجزا استخراج می شود به لحاظ حرکات مختلف و پیچیده قمر ولی در بلاد مجاور شبیه هم است.

شکل هلال: برای سایر بلاد شبیه مکه مکرمه می باشد.

مختصات شمس و قمر (برج نجمی - برج فلکی - منزل): این مقادیر در غروب آفتاب به وقت مکه مکرمه حساب شده است در همان لحظه با

احتساب اختلاف ساعت منطقه ای در سایر بلاد نیز شمس و قمر در همین موقعیت قرار دارند.

۸- خلاصه بنای قواعد تشخیص اوقات:

اگر موقعیت فلکی يك جرم مطرح باشد، در همه جا یکسان است فقط تفاوت ساعت مچ دست هر جاست که طبق جداول می شود فهمید. ولی اگر موقعیت فلکی اجرام به ملاحظه طلوع یا غروب آفتاب و نیز رؤیت رصدی آن منظور باشد این بلاد با هم متفاوتند.

وقتی وقوع يك واقعه را می سنجیم در آن و لحظه وقوع فقط ملاحظه کرده، در این صورت همه جا یکی است، ولی اگر وقوع آن را به ملاحظه ساعات شب و روز بسنجیم؛ آنوقت مختلف می شود، بس در اموری که طلوع یا غروب ماه یا خورشید یا ستاره از افق مد نظر است باید محاسبه مستقل برای هر جا بشود (مانند طلوع و غروب شمس و قمر - جایگاه طالع و بیوت - طلوع منازل رصدی شمس و ..)، ولی منهای این امر کافی است به تفاوت ساعت منطقه ای توجه شود (مانند تحویل کواکب به بروج و منازل - اتصالات - تراجع و ..) :

(آن واقعه در ساعت مکه) + یا - تفاوت ساعت هر محل با مکه = مساوی با وقوع آن به ساعت هر محل می باشد.

پژوهشگرده ها و آموزشگرده های بنیاد حیات اعلیٰ

علوم معرفت الهی - علوم زبان وحی - علوم کلام وحی

علوم تلاوت کلام وحی - علوم کلام خازنان وحی - علوم فقه آئین الهی

علوم تقویم نجوم تحجیم - علوم طب جامع - علوم پاکزیتی

آموزش برتر (اعلیٰ) - علوم برتر (اعلیٰ) - علوم توانمندی بانسروی الهی

علوم عمارت برتر - علوم انساب و تبارشناسی - رسانه های حیات اعلیٰ

طرح و برنامه ریزی پژوهشی و مدیریت و اشراف علمی

دار المعارف الإلهیة

۱۴۲۸

www.Aelaa.net

tanjim@aelaa.net

nojum@aelaa.net

taqwim@aelaa.net

والحمد لله رب العالمین